

40. GEODETSKI DAN – PTUJ, 6. IN 7. MAJA 2011

PRVO OBVESTILO IN VABILO REFERENTOM

Spoštovane kolegice in kolegi,

tudi v letu 2011 se bomo slovenski geodeti zbrali na tradicionalnem, tokrat že 40. geodetskem dnevu. Letos bo namenjen vprašanjem kakovosti geodetskih podatkov, ki so se pokazala tudi zaradi projekta vrednotenja in obveščanja o vrednostih nepremičnin.

Kakovost geodetskih podatkov mora biti temeljna težnja geodetske stroke in na njej mora geodezija graditi svoj ugled. Temeljna naloga geodezije je bila veskozi predvsem zagotavljanje kakovostnih podatkov o položaju v prostoru. Tako je tudi danes, ne glede na to, ali gre za položaj v prostorskih ali nepremičninskih evidencah ali katerikoli izdelku naše stroke. Položaj je podlaga, na katero v nadaljevanju vežemo katerikoli atribut, in od kakovosti položaja je močno odvisna tudi kakovost naših evidenc.

Hiter tehnološki razvoj je prinesel nove tehnologije, metode pridobivanja, prikaza in uporabe prostorskih podatkov. S pridobivanjem in analizami prostorskih podatkov se ukvarjajo številni sektorji in stroke, ki svoje podatke povezujejo med seboj in z našimi podatki. To pa je mogoče le, če se nanašajo na isto referenčno podlago, ki jo sestavljajo državni koordinatni, topografski in nepremičninski sistem. Ti skupaj sestavljajo temeljno prostorsko podatkovno infrastrukturo oziroma državno geoinformacijsko infrastrukturo. Le kakovostna geoinformacijska infrastruktura in nanjo vezani kakovostni podatki so lahko referenca in ustrezna podlaga za izvajanje politik, od urejanja prostora in okolja do kmetijske in zemljiške politike, ter za izvajanje vseh vrst storitev v prostoru, od klasičnih geodetskih do lokacijsko podprtih. Na srečanju se bomo vprašali, koliko je treba kot pomembno temo strokovnega razvoja poudariti zagotavljanje kakovosti geodetskih in prostorskih podatkov.

Institucije in posameznike vabimo, da predstavijo rezultate svojega strokovnega dela, svoja mnenja, predloge in priporočila, ki jih bomo izkoristili kot podlago za nove usmeritve na področju izobraževanja, raziskav, delovanja upravne in gospodarske sfere.

Srečanju smo dali naslov

KAKOVOST GEODETSKIH IN PROSTORSKIH PODATKOV

GEODEZIJA PO OBVEŠČANJU O VREDNOSTI NEPREMIČNIN

Razdeljeno bo v *dva tematska sklopa*, organizirali pa naj bi tudi *okroglo mizo*, na kateri bodo obravnavane aktualne teme s področja kakovosti geodetskih podatkov. Drugi dan bomo obravnavali aktualno temo, najverjetneje s področja *geodetskih načrtov* kot pomembnih izdelkov pri pripravi in izvedbi prostorskih načrtov in posegov v prostor.

Vabimo vas k sodelovanju na srečanju, s pripravo prispevka in referatom, in seveda z udeležbo v maju. Če se boste odločili za sodelovanje na srečanju z referatom, vas prosimo, da upoštevate nekaj pomembnih datumov:

- do **31. januarja 2011** je treba oddati povzetek referata (pol tipkane strani);
- do **10. marca 2011** bo poslane povzetke pregledal programski odbor, jih razvrstil po tematskih sklopih in vas obvestil o odločitvi;
- do **20. aprila 2011** bo treba oddati prispevke za Geodetski vestnik, in sicer v skladu z navodilom za pripravo prispevkov (na spletu: <http://www.geodetski-vestnik.com>);
- referati oziroma članki bodo objavljeni v 2. številki Geodetskega vestnika, če bodo imeli pozitivne recenzije;
- povzetek referata pošljite na naslov: **dr. Bojan Stopar, bojan.stopar@fgg.uni-lj.si**.

Lep pozdrav!

Predsednik programskega odbora
dr. Bojan Stopar

Predsednik Zveze geodetov Slovenije
mag. Jurij Režek

AKTIVNOSTI GOSPODARSKEGA INTERESNEGA ZDRUŽENJA GEODETSKIH IZVAJALCEV

Gospodarsko interesno združenje geodetskih izvajalcev (GIZ GI) je v drugi polovici leta 2010 dejavno uresničevalo letni program združenja ter delovalo v skladu z osnovnim ciljem združenja, ki je zagotavljanje in uveljavljanje zaščite strokovnih in poslovnih interesov geodetskih izvajalcev.

Julija 2010 smo začeli distribuirati junija nabavljeni podatkovni tok omrežja SIGNAL prek mobilnega operaterja TUŠMOBIL. Storitev je na voljo po konkurenčni ceni za člane združenja in za druge uporabnike. Podatkovni tok se do uporabnikov distribuira prek protokola NTRIP. V sodelovanju s TUŠMOBILOM smo prek njihovega centra za pomoč uporabnikom poskrbeli tudi za pomoč našim uporabnikom, ki je tako zagotovljena 24 ur na dan vse dni v letu.

Člani združenja smo dejavno sodelovali tudi pri nastajanju novega Zakona o geodetski dejavnosti. S predstavniki Geodetske uprave Republike Slovenije in Inženirske zbornice Slovenije smo se večkrat sestali in razpravljali o vsebini zakona ter skušali s konstruktivnimi predlogi in pripombami zagotoviti predvsem za člane združenja čim ugodnejše pogoje za izvajanje geodetske dejavnosti. Ker je spreminjanje in sprejemanje zakonodaje v Republiki Sloveniji zelo rokavno naravnano, so nekatere rešitve ostale na papirju, kar pa nikakor ne pomeni, da niso dobre in jih ne bomo ob prvi priložnosti poskušali vključiti v spremembe zakonodaje.

Prav zaradi lažjega, učinkovitejšega in uspešnejšega vključevanja združenja v delo na področju zakonodaje smo v sodelovanju z Matično sekcijo geodetov pri IZS oblikovali skupino za zakonodajo, katere glavna naloga je priprava predlogov za spremembe zakonodaje na vseh področjih, ki so pomembna za geodezijo.

V okviru obveščanja in seznanjanja članov GIZ GI z novostmi na področju geodezije smo na temo novega Zakona o geodetski dejavnosti - 1 organizirali tematski večer, na katerem smo seznanili svoje člane z novostmi, ki jih prinaša nov zakon predvsem za delovanje njihovih podjetij. Pri izvedbi nam je pomagala gospa Andreja Osoltnik, ki se ji še enkrat najlepše zahvaljujemo, da nam je iz prve roke odgovarjala na vprašanja, ki so se nam zastavljala ob prebiranju zakona.

Člani združenja dejavno sodelujejo tudi v letos največjem in medijsko najodmevnejšem projektu na področju geodezije, pri Obveščanju o poizkusnem izračunu vrednosti nepremičnin. Med pripravami na projekt smo 13. septembra za vse zainteresirane člane združenja organizirali

delavnico z naslovom Poslovni vidik obveščanja, na kateri smo udeležence seznanili s predvidenim potekom projekta in jim predstavili njegove podrobnosti. Za člane smo oblikovali različne modele pristopa k projektu in jim predstavili poslovne priložnosti, ki jih projekt ponuja. Udeleženci delavnice so dobili dovolj znanja, da lahko zagotavljajo aktivno podporo strankam, s katerimi že poslovno sodelujejo, ali posameznikom, ki so se zaradi prejetega obvestila obrnili nanje.

Slika: Utrinek z delavnice Poslovni vidik obveščanja

V prihodnje nameravamo še naprej tvorno sooblikovati politiko na področju geodezije ter predvsem za člane združenja ustvarjati poslovne priložnosti in jim pomagati pri njihovi izvedbi. Zavedamo se, da razmere na trgu in vsesplošni krč gospodarstva terjajo zmanjševanje stroškov podjetij, vendar je po našem prepričanju prav zdaj čas, da združimo moči in skupaj spremenimo nastali položaj sebi v prid.

Če se nam želite pridružiti in skupaj z nami oblikovati politiko na področju geodezije, se obrnite na nas na naslovu giz-gi@giz-gi.si ali prek kontaktov, ki so objavljeni na naši spletni strani (<http://www.giz-gi.si/>).

TRANSVERZALA LGD PO VRHOVIH JADRANSKIH OTOKOV:

OTOK PAG

Lija Šušteršič

Člani in članice LGD smo se v petek, 21. septembra 2010, odpravili uresničevat svojo željo, da bi si zapolnili transverzalne knjižice z žigi vrhov glavnih jadranskih otokov.

Letos je bil na vrsti Pag. Odhod je bil zelo zgodaj zjutraj. Odpeljali smo se proti Dolenjski in prečkali mejo na mejnem prehodu Obrežje. Vodil nas je Matic iz agencije Arslonga in nam že na poti razlagal o Hrvaški, ki kot bumerang oklepa Bosno. Zgodovina Hrvaške je tako razdrobljena kot njeno ozemlje. Kar nekaj časa smo poslušali Matičeve zgodovinske razlage, vam pa bom povedala le zanimiv utrinek. Na nekem območju, po katerem smo se peljali, je moral ženin pred poroko najprej poslušati o napakah bodoče žene, nato pa jo premkastiti, da ji je vse naštetu izbil iz glave. Včasih so bili običaji res nenavadni!

Na prvem postanku na Hrvaškem smo se malo pretegnili in si privoščili stekleničko piva, na kateri je pisalo Karlo te časti. Juhuhu, zastonj pivo! Ha, ha, ha, Karlovačko!

Pot smo nadaljevali po avtocesti do odcepa za narodni park Paklenica. Na cilju smo se preobuli v planinske čevlje in začeli triurni pohod po soteski. Pot, po kateri smo hodili, je bila zelo kamnita in morali smo paziti na vsak korak. Najbolj pogumni so šli celo po plezalni poti na Aničin kuk, ki ima ostro nazobčane skale, in ob eno od njih je »zadela« naša udeleženka Ana. Na srečo so Helena in slovenski plezalci, ki so prav takrat preplezali pravo steno, ustavili krvavitev, in Ana je kljub čevlju, polnemu krvi, pripešačila do avtobusa. Seveda brez nujne pomoči le ni šlo. V bližnji dežurni ambulanti so oskrbeli rano in Ani za vsak primer dali tudi injekcijo proti tetanusu.

Nadaljevali smo vožnjo na otok Pag in se ustavili v mestu Novalja, kjer smo povečerjali v konobi Arka. Kaj neki pomeni beseda »arka«, smo se spraševali. Šele naslednjega dne smo od domačina izvedeli, da ta beseda pomeni »barka«. Jedli smo polnjene kalamare, ki pa nam niso bili preveč všeč, vsaj sodeč po tem, da jih je kljub lakoti veliko ostalo na krožnikih. Morda pa smo bili le preveč utrujeni po celodnevem potovanju in triurnem pohodu po soteski Paklenici, malce pa tudi po dobri domači pijači Jukici in drugih domačih aperitivih, ki jih je gostitelj ponudil pred večerjo. Moram izdati tudi presenečenje. Pripravila sta nam ga zakonca Roman in Betka, ki sta ravno tiste dni praznovala 50. obletnico poroke. Vse sta pogostila s šampanjcem, mi pa smo jima čestitali, da sta toliko let zdržala skupaj. Na vprašanje, kako jima je to uspelo, nam je Betka zaupala skrivnost, ki se imenuje »prilagajanje«. Čestitali smo tudi Romanu, ki je praznoval okroglo obletnico. Po večerji smo pozno prispeli v hotel Pagus v mestu Pag. Geodetska žilica pa nam vseeno ni dala miru, da ne bi šli pogledat terena v okolici.

Slika 1: Narodni park Paklenica z ostrimi skalami

Noč je bila kar kratka, saj smo morali biti naslednje jutro na avtobusu že ob devetih, prej pa še pojesti zajtrk. Nameravali smo se povzpeti na Sv. Vid, najvišji vrh Paga. Ker pa je začelo močno deževati, smo se spet odpeljali v Novaljo in si ogledali tamkajšnji muzej. V njem so nas sprejeli zelo ostro, dežnike smo morali pustiti kar na ulici in najraje bi videli, da bi se še sezuli. Prepovedali so nam fotografiranje in tudi pogovarjati se nismo smeli, saj je v vsakem nadstropju pisalo »Budite tiho«. V muzeju smo videli najrazličnejša orodja iz pretekle in polpreteklega doba. Marsikatero smo prepoznali in se spomnili, kako smo ga uporabljali. Nič pretresljivega, le da je vsako imelo svoj prostor in ličen napis z imenom. Za večino je bil najbolj zanimiv medved v jami in jarek, ki je bil nekoč vodovod, speljan v mesto. Nekako tako kot znani Pitagorov vodovod na otoku Samosu, le da je kanal v tem muzeju precej ožji.

Po ogledu muzeja smo še vedno upali na pohod na vrh, vendar nam je dež prekrizal načrte. Ulilo se je kot za stavo, tako da smo se stisnili pod nadstrešek kavarne v bližini. Mislili smo, da smo rešeni, pa smo prišli z dežja pod kap. Še slabše. V nekaj sekundah je dež prišel v potoku za nami, tako da smo morali dvigniti noge, da si ne bi zmočili čevljev. Nekaterim je to uspelo, drugim ne. Nazadnje pa smo bili vsi mokri tudi pod dežniki, vendar pa nas dobra volja ni zapustila. Natakarsprva ni mogel do nas, a se je znašel in si obul škornje. Tako smo bili kljub poplavi vsi postreženi (vidite, kaj pomeni gost). Tisti dan smo imeli na programu tudi ogled Zadra. Ker je neusmiljeno lilo, smo spremenili načrte in se na poti proti hotelu ustavili v paški sirarni Gligora, kjer smo se vsi morali obleči v zaščitna oblačila in si nadeti kape, da smo si lahko ogledali njihovo proizvodnjo. Slišali smo neverjetno pripoved o paškem siru, na koncu pa smo tudi pokusili njihove proizvode. Uh, kako nam je teknilo. Ko se spomnim, se mi kar pcedijo

Slika 2: Pogled na mesto Pag s hotelom, v katerem smo stanovali.

sline! Izvrstne sire iz ovčjega in kozjega mleka smo lahko tudi kupili in odnesli domov. Ko smo se vračali v hotel, je še vedno deževalo, a kljub temu so se nekateri odločili, da sklenejo dan z ogledom Zadra. Druge pa je avtobus odložil v hotelu, saj smo se raje odločili za bazen. Ko je prva skupina prišla z ogleda Zadra, je bila zelo zadovoljna, kajti v Zadru ni več deževalo in tako so si lahko ogledali mestne znamenitosti. Pri večerji pa smo bili zopet vsi skupaj in zaključili večer s torto za Romana in Betko.

Drugi dan je bil program spet spremenjen. Ker je prenehalo deževati, je večina odhitela na najvišji vrh Paga, toda še dobro niso prišli gor, ko je začelo deževati in pihati. Vsi premočeni in premraženi so prišli do avtobusa, kjer so se preoblekli. Tisti, ki nismo šli na vrh, pa smo se sprehajali ob povsem mirnem morju v vasi Šimoni in nabirali žajbelj.

Na poti proti domu smo poslušali našega Matica, ki je pripovedoval zgodbe o mestu Pag, in zvedeli, da je imel največje zasluge za gradnjo starega mestnega dela Jurij Dalmatinac. Vožnjo proti domu s kar nekaj postanki smo prenesli enkratno. Ker smo bili po celodnevem potepanju že precej lačni, smo se pri Badovincu v Jugorju izvrstno in pošteno najedli.

Domov v Ljubljano smo prispeli ob kar zgledni uri, tako da je bilo dovolj časa za počitek in nabiranje moči za naslednji delovni dan.

Lija Šušteršič, LGD
Foto: Boris Brajkovič

IZLET ČLANOV LGD, KI SO NA SPISKU ZPIZ-A

Lija Šuštersič

Kot vsako leto smo v Ljubljanskem geodetskem društvu tudi letos za starejše člane in njihove boljše polovice, ki so na spisku ZPIZ-a (to se sliši bolje kot »za upokojence«), organizirali srečanje z izletom – kot drobno pozornost ob novem letu.

Torej smo se odpeljali na izlet! Kam? Na vzhod, tja, kjer so lepe pokrajine, dobri ljudje z dobro voljo in obilo rdečih kapljic v čašici, ki jih ne moreš samo gledati.

Izpred BTC-ja smo se odpeljali v četrtek, 21. oktobra. Prva mini postaja je bila Lukovica, kjer smo pobrali članico Štefko, ki je komaj našla sedež v avtobusu, saj se nas je zbralo toliko geodetinj in geodetov ter njihovih simpatizerjev.

Nadaljevanje vožnje je bilo zelo prijetno, klepetali smo vseprek, saj se že dolgo nismo videli. Vendar pa nismo samo klepetali, prisluhnili smo tudi izčrpnim razlagi našega dolgoletnega člana dr. Milana Naprudnika, ki nam je na svojevrsten način posredoval informacije (daljne in bližnje) o mimoidočih pokrajinah, krajih in ljudeh.

Hitro smo se približali prvemu »resnemu« postanku. Avtobus je ustavil pred steklaro oziroma trgovino v Rogaški Slatini, kjer smo si ogledali njihove čudovite proizvode. Moram pa omeniti, da nam čas ni dopuščal ogleda proizvodnje, saj smo imeli tisti dan še veliko v načrtu. Tako smo si v trgovini samo napasli oči in seveda tudi kaj kupili. Ne smem pa pozabiti malice z odličnimi krofi, ki sta jih Boris in Ljuba pripeljala iz pekarnice na Brezovici. Čudovito so se prilegli h kavici, ki smo si jo privoščili v gostilni Guter Ferme.

Slika 1: Avtorica tega prispevka se je izkazala kot odlična organizatorica in gostiteljica.

Slika 2: Mala malica s krofi

Slika 3: Skupina pred vinsko kletjo Imeno

Slika 4: Pokušina odličnih vin v kleti

Po nakupih in okrepčilu smo krenili naprej. Zaradi predvidenega slabega vremena in prevelikega avtobusa nismo zavili na vinsko cesto proti vzpetini, na kateri stoji cerkva sv. Eme in ki v lepem vremenu omogoča lep razgled po Sloveniji, temveč smo se peljali kar po glavni cesti in gledali to lepoto od spodaj gor.

Peljali smo se naprej do kraja Imeno, kjer smo v vinski kleti prisluhnili obširni razlagi o pridelovanju dobre vinske kapljice. Seveda je sledila tudi pokušina njihovih dobrih vin. Pa bom kar naštel, kaj vse smo pokusili. Začeli smo z viršovčanom, nadaljevali z laškim rizlingom, sledil je rumeni muškata (zame najboljši) in še modra frankinja. V kleti prodajajo tudi vse te znamke točeno, to pomeni, da jih natočijo v prazne posode, ki jih prineseš s seboj ali kupiš v bližnji trgovini. Butelj je skoraj zmanjkalo, toliko je bilo povpraševanja.

Dobre volje smo krenili naprej oziroma nazaj mimo Podčetrtrka, kjer je ogromen kompleks s termalnimi kopališči, ki se razprostirajo levo in desno. Osnova pri takem projektu je prav gotovo geodetski posnetek. No, tako sta naša dolgoletna člana, vrla geodet in geodetinja (slednje žal ni bilo z nami), ustvarila prvi geodetski posnetek terena za izgradnjo kopališča že davnega leta 1970.

Naša naslednja postaja pa naj bi bil muzej v kraju Podčetrtek. Tu nas je na dvorišču že čakal zajeten možakar g. Jože Počivavšek in nas (že tako dobre volje) še dobro nasmejaj. Smeh je pol zdravja, druga polovica zdravja pa nas je čakala na koncu ogleda v kozarčkih na mizi. V muzeju smo videli ogromno predmetov iz bližnje in daljne preteklosti, ki so jih ljudje zavrgli.

Žal pa so ti predmeti samo v enem prostoru, nekateri celo naloženi drug na drugem. Za to je kriva denacionalizacija (ki jo poznamo tudi mi geodeti), ki še vedno poteka za objekte, v katerih bi se dalo zelo lepo urediti razstavnici prostor, ki ga zbirka res zanimivih predmetov nedvomno zasluži.

Sledil je ogled samostana Olimje. Sprejel in vodil nas je pater Simon, ki je izčrpno razložil zgodovino samostana in tudi lekarne. Še vedno delajo izvlečke iz zelišč in največ zanimanja je bilo za česno tinkturo, ki so jo številni udeleženci izleta tudi kupili. Pravijo, da pomaga proti pozabljivosti in pomlajuje. Nič ni čudnega, da jih je na polici zmanjkalo. Okoli samostana Olimje smo si lahko ogledali tudi vrt z lepo označenimi zelišči. Nekatera so v jesenskem času sicer že izgubila čar, kar pa ni oviralo našega zanimanja zanje.

V neposredni bližini samostana je čokoladnica, kjer smo si malce potešili lakoto, ki nas je

Slika 5: Gospod Počivavšek nas je pričakal na dvorišču muzeja.

Slika 6: Z navdušenjem smo poslušali razlago gospoda Počivavška o nastanku muzeja in seveda tudi o drugih življenjskih radostih.

opominjala, da bi bilo treba kaj poštenega zaužiti.

Tako smo se odpravili malo višje na Jelenov greben, kjer je lep pogled na Olimje in okolico. Tu so nas pričakali jeleni in srne, ki jih je sklical gospodar. Nekatere živalce so tako krotke, da so nam jedle koruzo kar iz rok. Samo božati se niso pustile. Nato smo vstopili v restavracijo, kjer smo bili odlično postreženi z izvrstno hrano (naj skrivaj zaupam, da tudi z jelenovim zrezkom) in avtohtono pijačo po izbiri.

Za konec pa smo najzvestejšim članom, ki nosijo že osem križev, izročili darilce z napisom iz teh krajev. Pa tudi našemu članu in članici, najmlajšima, ki sta letos vstopila v družčino iz SPIZ-a, nismo pozabili dati darilca. Saj ni skrivnost, vsak enkrat odraste, zato povem, da sta bila to Cvetka Šušteršič in Toni Prosen, ki je rekel, da bo imel sedaj več prostega časa. Bomo videli, kajti ne pozna še našega pozdrava »Dober dan in nasvidenje, nimam časa«.

Tako smo v veselem razpoloženju in med kramljanjem počasi zapuščali prijetne kraje, ki so nas pozivljali ta dan v pričakovanju, da se spet srečamo naslednje leto, če ne tudi kdaj vmes.

Slika 7: Zbrana skupina pozorno posluša razlago patra Simona o stari lekarni in zdravilnih učinkih

Slika 8: »Gasilska slika« razpoložene skupine na Jelenovem grebenu

Lija Šušteršič, LGD
Foto: Dušan Šušteršič

SEDMI TRADICIONALNI POHOD DRUŠTVA

Jože Dajnko

Zaradi neugodnih vremenskih razmer smo tradicionalni majski izlet na Uršljo goro prestavili na prvo soboto v septembru. Tokrat smo se odpravili na Raduho. Tudi na sedmem tradicionalnem pohodu smo zvalili na plano člane Društva geodetov severovzhodne Slovenije ter geodete drugih društev in njihove družinske člane.

Napovedana spremenljiva sobota je privabila šestintrideset ljubiteljev planin. Organizatorji, člani našega društva iz Koroške, so bili zelo veseli, da so se nam pridružili tudi člani drugih geodetskih društev. Imeli smo tudi nekaj podmladka.

Zbrali smo se na Turistični kmetiji Bukovnik pod Raduho, ki leži na nadmorski višini 1327 m in je najvišje ležeča kmetija v Sloveniji. Počakali smo, da so se vsi zbrali, in opravili formalnosti, to pomeni vpis v knjigo udeležencev tradicionalnega pohoda. Za vse smo pripravili kratko malico in se okrepčali z dobrotami kolegov vinogradnikov. Opremili smo se z novimi majicami, ki so bile pripravljene za sedmi izlet že maja, in se opravili po planinski poti do kočice na Grohatu pod Raduho. Pot nas je sprva vodila po cesti, nato pa zavila v gozd in po slabi uri hoje smo dosegli planinsko kočico.

Iz dimnika se je kadilo, kar je pomenilo, da ogrevajo prostore in da nam bo toplo. S prostora pred kočico smo še lahko občudovali greben Raduhe.

Prelaz Durce se je že zavijal v nizko oblačnost, kar je kazalo na poslabšanje vremena.

Pot smo nadaljevali mimo postojanke gorske reševalne službe. Malo pred meliščem pa smo se

ločili. Najbolj »izkušeni«, prevladovali so planinci iz Ljubljanskega geodetskega društva, so se podali na vrh po zavarovani in zelo zahtevni poti, drugi pa smo krenili proti Durcam.

Letos so pot planinci Koroške na novo uredili, jo speljali stran od nevarnih predelov in naredili nekaj lesenih stopničk za lažji pristop na prelaz. Po kratkem postanku na prelazu nas je začela objemati megla, začelo je tudi rahlo deževati. Nadeli smo si nahrbtnike in nadaljevali hojo po vlažni poti, ki nas je sprva vodila po grebenu, nato pa ob njem proti vrhu.

Pohodniki obeh skupin smo složno osvojili vrh Raduhe, ki je visoka 2062 m. Tam sta nas že čakala edina udeleženca vseh sedmih izletov, Miro in Marinka.

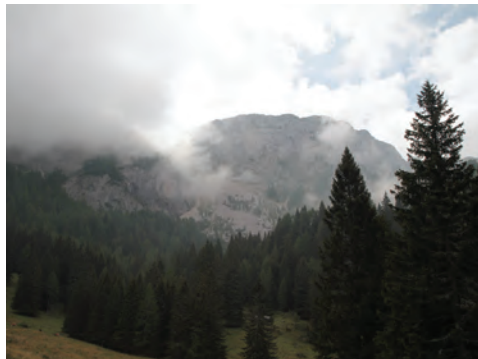
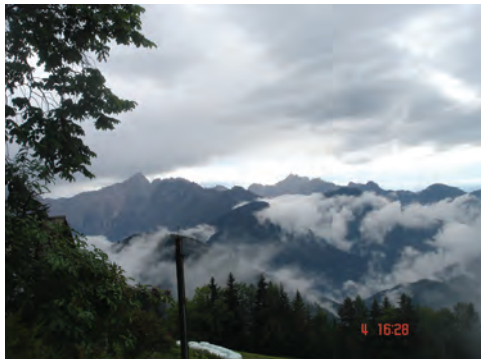
Na vrhu smo kljub slabemu vremenu opravili obvezni krst prvopristopnikov, sledilo je obvezno skupinsko slikanje.

Megla nam je zakrivala razgled, družbo nam je delala le »gorska komunala«.

Poklicali smo še glavno organizatorko Ivano in ji sporočili, da smo vsi dosegli cilj izleta. Zaradi bližajočih se kapljic smo hitro krenili nazaj proti planinski koči. Že par minut pred njo je začelo tako močno deževati, da smo se morali oborožiti z vso razpoložljivo opremo. Pričakala nas je topla koča, posebej se je prilegal topel čaj z dodatki. Po kratki malici smo šli na pot proti izhodišču.

Zaradi obilice dežja smo krenili kar po cesti. Kljub grmenju in »treskanju« iz nizkih oblakov, ki so se nam podili nad glavami, so bile naše misli usmerjene v toplo sobo, vroč prigrizek in suha oblačila, ki so nas čakala na startu tega izleta. Po hitrem menjavanju čisto premočenih oblačil smo se posedli okrog pripravljenih miz na kmetiji, kjer so nam postregli z domačimi dobrotami,

vino pa je prispeval naš kolega Rado Antolič. Po obilni malici smo podelili diplomo za petkratno udeležbo na našem izletu. Letos je to priznanje skupaj z nagrado dobila Majda Lončar.

Ker nas ni priganjal čas, smo si še pogledali utrinke z letošnjega osvajanja Triglava.

Na koncu izleta se je vreme umirilo in nam odprlo pogled proti Kamniško-Savinjskim Alpam, še posebej je bila v oči Olševa, ki je naš cilj v naslednjem letu.

Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem donatorjem in sponzorjem, ki so sodelovali pri pripravah in izvedbi izleta, in sicer so to: GEOIZMERA, d. o. o., GEOMERITVE, d. o. o., GEODET - AP, d. o. o., ZEMLJEMERSTVO - V. PUŠNIK, s. p., MERILO, d. o. o., ARM&GEO ter Rado Antolič, ki nas je založil s tekočimi zadevami. Ob tem bi se rad zahvalil predvsem članom našega društva iz Koroške, ki so organizirali in izvedli ta čudoviti tradicionalni pohod.

Hvala vam za podporo, razumevanje in sodelovanje.

Jože Dajnko, univ. dipl. inž. geod.,
predsednik društva geodetov severovzhodne Slovenije

Avtorji slik: Jože Dajnko, Darja Praprotnik, Rastko Logar
(več slik na www.drustvogeodetov-svs.si)

JESENSKI DOGODKI V CELJSKEM GEODETSKEM DRUŠTVU

Majda Lončar

Tudi letošnja jesen je Celjsko geodetsko društvo ponudilo svojim članom veliko priložnosti za druženje in skupno delovanje. Društveni športni dan je bil zasnovan kot medgeneracijsko srečanje vseh članov, na enodnevni strokovni ekskurziji smo spoznavali slovensko Primorje, stalnica jesenskih dogodkov je pohod po obronkih Pohorja, na novembrskem strokovnem srečanju pa smo se posvetili novemu Zakonu o geodetski dejavnosti. Čeprav je bilo že med temi dogodki za vsakega nekaj, pa nas je LGD povabilo še na tradicionalno športno srečanje, Gorenjci na turnir v košarki in odbojki. Brez dvoma je bilo letošnje jesensko društveno dogajanje med pestrejšimi v zadnjih letih. V nadaljevanju so bolj podrobno predstavljeni dogodki CGD.

ORIENTACIJSKO TEKMOVANJE TROJK GEODETOV

Da bi imeli društven dogodek, ki bi bil primeren za mlajše in starejše člane CGD, da bi se bolje spoznali ter utrdili medsebojne vezi, smo zaupali organizacijo športnega dneva mladinski sekciji CGD. Tako so pripravili orientacijsko tekmovanje trojk geodetov okoli Velenjskega jezera. Tekmovalo je deset ekip; v vsaki je bila po ena ženska, en starejši, izkušen geodet in en mlajši »geodetek«. Ekipa je na startu dobila karto z vrisano traso in označenimi kontrolnimi točkami. Tri točke so bile »skrite«, na štirih pa je bilo treba opraviti geodetsko obarvane naloge, pri katerih so lahko pokazali znanje tako mlajši kot starejši kolegi. Sledila je razglasitev rezultatov in zaključek s piknikom.

Slika 1: Napotki na startu

Slika 2: Zmagovalna ekipa »Pustolovci«

Športni dan je odlično uspel in dosegel svoj namen. Bilo je ravno prav tekmovalnosti in druženja, potekal je v okolici vedno lepšega Velenjskega jezera, pa še vreme je zdržalo.

STROKOVNA ESKURZIJA V LUKO KOPER IN SLOVENSKO PRIMORJE

Na enodnevni strokovni ekskurziji smo obiskali Luko Koper, ki je postala sodobno evropsko pristanišče in naš največji logistični sistem. Zaradi velikih razsežnosti tudi ogled poteka kar z avtobusom, ki nas je ob izčrpnih razlagi vodiča vozil med zabojniki, terminali in skladišči.

Preostanek dneva smo izkoristili za ogled Sečoveljskih solin in središča dežele refoška – Marezig. Tamkajšnji vinogradnik nas je peljal v najstarejši vinograd refoška, nato pa še v kanavo na degustacijo vin in oljčnega olja, kar je bil dober uvod v pravo domače istrsko kosilo.

Slika 3: Pogled na Luko Koper iz Marezig

Slika 4: Z biologom po solinah

PLANINSKI POHOD V OPLOTNišKI VINTGAR

Že vrsto let se jeseni zberemo na domačiji Kvas in ubiramo poti po obronkih Pohorja. Letos smo se podali po na novo urejeni in označeni tematski učni poti po soteski Oplotnišči. Potok je bil v preteklosti pomembna oskrbovalna pot iz pohorskih gozdov in kamnolomov. Na njem je bilo več kot trideset žag in mlinov. Danes pohodnike s slikovitimi slapovi in globokimi tolmeni navdušuje hudourniška grapa, vrezana v pohorski tonalit. Označena učna pot vodi mimo zanimivih dreves, kot je gaber korajže, in se konča pri kamniti želvi. Ker bi bilo to le premalo za prave pohodnike, smo krenili še do Jarčeve kmetije in naprej proti Cezlaku, kjer smo si najprej ogledali malo hidroelektrarno v zasebni lasti in nato še znani kamnolom cezlakita.

Sledil je še adrenalinski del dneva, ki je bil v znamenju podiranja klopotcev, kar se je izkazalo za pravi »teambuilding«. Ugotovili smo, da opravilo sploh ni enostavno. Šele pri spuščanju petega, zadnjega klopotca je bila ekipa usklajena in ga je prav mojstrsko spustila na tla. Kot običajno je sledila dobra malica in pokušina letošnjih vin pri Kvasovih, kjer nas vsako leto gostoljubno sprejmejo.

Slika 5: Na kamniti želvi

Slika 6: Podiranje klopotca

ČETRTOVA STROKOVNA SREČANJA

Zadnji novembrski četrtek nam je ga. Andreja Osolnik iz glavnega urada GURS predstavila novi Zakon o geodetski dejavnosti, ki prinaša kar nekaj novosti v poslovanje geodetskih podjetij, odpira trg geodetskih storitev tujim ponudnikom in daje večje pristojnosti odgovornemu geodetu. Že med predstavitvijo so se razjasnile mnoge dileme in vprašanja, še marsikaj pa smo zvedeli med razpravo. Ker z zakonom oziroma javnim pooblastilom država prenaša izvajanje nekaterih nalog na inženirsko zbornico, je na srečanju sodeloval Matej Kovačič, predsednik Matične sekcije geodetov pri IZS, in predstavil trenutne dejavnosti zbornice v zvezi z izvajanjem zakona.

Majda Lončar,
Celjsko geodetsko društvo
e-pošta: posta@cgd.si

Slike 1,2,5,6 – Majda Lončar
Sliki 3,4 – Mladen Stanojević

DRUŠTVO GEODETOV GORENJSKE NA SONČNI SICILIJI

Bogdana Šuvak

Kar nekaj časa smo razmišljali, kam bi se odpravili na izlet. Odločiti se nam je pomagala turistična agencija Happy Tours, ki nam je ponudila zelo ugoden izlet na sončno Sicilijo.

Po poletu iz Benetk smo v zgodnjih jutranjih urah prispeli v sicilijansko prestolnico Palermo, ki leži na severnem robu tega največjega italijanskega otoka, slabih 140 kilometrov oddaljenega od roba afriške celine. Kljub oktoberskim vremenskim spremembam so nas pričakale še skoraj poletne temperature, ki v nasprotju z julijskimi in avgustovskimi blagodejno vplivajo na obiskovalca, navajenega na kontinentalno podnebje. V zgodovini so Palermo zaznamovali mnogi narodi – od Feničanov, Rimljanov do Špancev, Arabcev, Normanov in Francozov, v 20. stoletju pa je obveljal za središče zloglasne sicilijanske mafije. Med glavnimi mestnimi znamenitostmi je zagotovo stolnica, zgrajena v značilnem normansko-gotskem slogu, v kateri so veličastne grobnice normanskih kraljev. V njeni neposredni bližini stoji slovita Palača Normanov, ki jo v notranjosti krasijo bleščeči mozaiki. Na krožni vožnji po središču mesta smo spoznali glavne znamenitosti Palerma, kot so baročni trg Quattro canti, gledališči Polietamo in Massimo, sprehodili smo se tudi po ulicah z modernimi trgovinami. Nato smo se zapeljali nekoliko višje do kraja Monreale, ki slovi po veliki Marijini katedrali z mozaiki. Dela teh srednjeveških mojstrov v značilnem bizantinskem slogu pripovedujejo zgodbo iz nove in stare zaveze, na oltarju pa izstopa veličastna religiozna podoba Kristusa Pantokratorja. Zraven cerkve je velik samostanski kompleks benediktinskega reda z znamenitim križnim hodnikom in prijetnim parkom, ki ga krasijo mogočna drevesa. Od tam se razpira pogled v dolino *La Conca d'oro* z značilnimi nasadi pomarančevcev, limonovcev in oljk.

Pot smo nadaljevali po osrednjem delu otoka in občudovali valovit hribovit svet, ki pogosto prehaja

Slika 1 Pogled na Palermo

Slika 2 Dolina templjev

v prava gorovja, krasijo pa ga požeta polja in vinogradi. Mimo naselij in vasi smo se pripeljali do Agrigenta na južnem robu otoka, rojstnega mesta predsokratskega filozofa Empedoklesa. Ta skrivnostni modrec je zaslovel po teoriji o štirih elementih, ki naj bi po njegovem prepričanju vladali v kozmosu, ter je po legendi tragično končal življenje v kraterju vulkana. Naslednji dan smo obiskali ohranjena grška svetišča pod Agrigentom, v tako imenovani Dolini templjev.

Nadaljevali smo pot po osrčju Sicilije in se ustavili v mirni Enni, ki velja za geografsko središče otoka in je z impozantno lego na vzpetini eno izmed najvišjih poseljenih mest na Siciliji. Tukaj smo poskusili tudi okusno sicilijansko hrano, ki je po sestavinah in začimbah mešanica mediteranskih kultur in Vzhoda.

Pripeljali smo se v Siracuso na jugovzhodu, nekdanjo starogrško prestolnico otoka, ki so jo močno zaznamovali tirani (npr. Dionizij Veliki), znana je tudi po matematiku Arhimedu. Tukaj smo si najprej ogledali arheološko zanimivo območje (grško gledališče, jamo, imenovano Dionizijevo uho, rimski amfiteater), potem pa smo se sprehodili še v mestni del, imenovan Ortigia, ki ga zaznamujejo ostanki antičnih templjev, predvsem pa srednjeveške, renesančne in baročne stavbe.

Slika 3: Grško gledališče

Slika 4: Vzpon na Etno

Po ogledu smo se proti večeru zapeljali v obalni kraj Riposto, ki je del dolge catanijske riviere in stoji ob samem vznožju mogočnega vulkana Etna. Naslednji dan smo si ogledali Taormino, ki slovi kot najbolj mondeno obmorsko mestece Sicilije. Za njegov sloves so zaslužne številne znane osebnosti iz zgodovine (npr. nemški pesnik Goethe, nemški filozof Nietzsche), pozneje pa je bilo znano tudi kot zbirališče hollywoodskih zvezd. Iz središča, do katerega je zaradi hribovite lege mogoče priti le z vzpenjačo ali s posebej prilagojenimi avtobusi, se ponuja lep razgled na modrikasto morje s peščenimi plažami in na vrh kraterja, iz katerega se vije dim.

Naslednji dan smo se vzpeli na najvišji delujoči vulkan v Evropi – Etno, in sicer najprej z avtobusom do tako imenovanih »malih kraterjev«, ki ležijo na višini 1900 metrov. Vetrovni vrh nas je sprva pričakal v gosti megli, potem pa se je kot po čudežu za nekaj trenutkov prikazalo sonce. Z žičnico, nato pa še s posebej prilagojenimi terenskimi vozili smo se povzpeli še 1000 metrov višje in v bližini glavnih kraterjev občudovali vulkanske pojave. Na koncu smo si ogledali še središče Catanie, drugega največjega mesta na Siciliji, ki ga je lava v 17. stoletju popolnoma uničila. Sprehodili smo se do glavnega trga, ki ga krasi nenavaden baročni spomenik s slonom kot osrednjim motivom. Iz Catanie smo se v večernih urah vrnili v Benetke.

Slika 5: Catania

Z izleta smo se vrnili polni vtisov. Poleg ogleda znamenitosti nas je navdušilo prijetno druženje in okušanje sicilijanskih kulinarčnih dobrot.

Zahvaljujem se turistični agenciji Happy Tours za odlično izpeljan izlet in vsem udeležencem, ki ste poskrbeli za veliko pozitivne energije in dobre volje.

V naslednjem letu nas čakajo novi izzivi in prepričana sem, da nam podobnega izleta ne bo težko izpeljati.

Bogdana Šuvak,
predsednica Društva geodetov Gorenjske

NA JULIJSKE ALPE, KARAVANKE IN KAMNIŠKO-SAVINJSKE ALPE PO VODNIKU IZ LETA 1889

Milan Naprudnik

V tretjem delu vodnika Nemske Alpe je med drugim opisano gorsko območje Štajerske, Koroške, Kranjske, Istre in Hrvaške, takratnih avstro-ogrskih dežel. Na območju Slovenije so vpisani vzponi na Julijske Alpe, Karavanke, Savinjske Alpe, Kamniške Alpe pa so omejene na območje Velike Planine z najvišjim vrhom 1668 metrov. Med avtorji je naveden tudi univ. prof. dr. J. Frischauf, ki je pomembno prispeval k vodniku kot izvrsten poznavalec vzhodnih Alp. V uvodu je poudarjeno, da sodi med sestavine opisov tudi opazovanje narave, spoznavanje zgodovine in kulturne dediščine, k čemur lahko prispevajo tako planinska društva kot obiskovalci gora, dodan pa je tudi nasvet, da je lahek nahrbtnik eden od pogojev za prijetne pohode, posebej v hribe.

Opisi v vodniku vključujejo izletniške pohode in vzpone na vrhove gora. Za območje Slovenije manjka le malo opisov, ki so objavljeni v sedanjih vodnikih Planinske zveze Slovenije, gorska območja pa so členjena na Savinjske Alpe, Karavanke in skupino Triglav. Vodnik vključuje kartografski prikaz v merilu 1 : 345.000 in panoramski pogled s Črne prsti. Orientacijska podlaga za opise so prometne povezave (predvsem železniške) v naslednjih smereh: Beljak-Celovec-Maribor, Graz-Maribor-Celje-Ljubljana, Beljak-Trbiž-Ljubljana, Ljubljana-Trst in Reka-Karlovec. Podatki za dostope po prometnih žilah vključujejo podatke o razdaljah (km) med postajami, ki so izhodišča za pohode in ture, vozni red in ceno prevoza. Izhodišča (naselja) so predstavljena s podatki o prebivalstvu, kulturni in zgodovinski dediščini, prenočiščih in gostilniški ponudbi

Primer opisa Ljubljane. Ljubljana leta 1890 – glavno mesto Kranjske s 30.505 (v glavnem slovenskih) prebivalci in 2171 vojaki leži v široki ravnini, obkroženi s hribi in barjem, pod 77 m visokim gradom, s katerega se odpirajo pogledi na Julijske in Savinjske Alpe, valovito gričevje Dolomitov in na gorovje na Krasu. Staro mestno jedro leži na levem bregu Ljubljanice, obdano z ostanki obzidja rimske kolonije Julija Emona, ustanovljene od Cesarja Avgusta 34.1. p. n. št. (pred. Krist.). Sledijo opis kulturno-zgodovinskih znamenitosti – zgradb, ulic, parkov, spomenikov, cerkve na Rožniku – ter informacije o gostiščih in restavracijah (s ceniki, kosilo v gostilni Elefant (Slon) 2,50 krone), kavarnah, kopališču na Koleziji. Predstavitev Ljubljane se konča z opisi izletov na Katarino, Grmado, Šmarno goro in Krim.

Opis vzpona na Krim (Krimberg) 1.106 m. Iz Ljubljane po cesti preko barja do Iga (Brunndorf, 293 m) 2 uri in 30 minut, zapadno okoli gradu Pungert (Sonnenegg) v Iško dolino do Iške vasi (Iggdorf, 323 m in s podatkom o gostilni) 45 minut, južno čez reko do Male vasi (Kleindorf) –

do vznožja strmine 15 minut, po poti na rob – vrh strmine s pogledom na impozantno sotesko Iške (Iska-Schlucht) 45 minut, nato do vasice Gornji Ig (Ober-Igg, 627 m) 15 minut, zapadno po položni vozni poti skozi gozd 20 minut, nato strm vzpon skozi gozd prek pašniške strmi ne na vrh 1 uro. Opis se zaključuje z razgledom z vrha:

N (proti severu) Ljubljanska kotlina in južne Alpe (Kalkalpen),

O (proti vzhodu) Uskoško gorovje (Uskokengebirge),

S (proti jugu) Snežnik (Schneeberg),

W (proti zapadu) Nanos (Nanos) in Trnovski gozd (Ternowaner Wald).

Podatki za obiskovalce gora vsebujejo poleg informacij o času in opisu dostopov, nevarnosti na poti tudi podatke o naravnih znamenitostih (soteske, slapovi, izviri, posebnosti gozdov), domačijah, prenočiščih (med drugim koča na Okrešlju, Zoissova koča, Kocbekova koča, Frischaufova koča, Vodnikova koča, koča na Mangartskem sedlu), razgledih na poti in z vrhov. Sezona vzponov je priporočljiva za obdobja julij, avgust in september. Kako blizu so si opisi izpred 120 ali 130 let in današnji, opisi? Poglejmo si opis dostopov na Triglav.

Opisi dostopov na Triglav. Opisi so zelo podrobni, vežejo se na naravne značilnosti območja, kot so prečenje travnika, gozda, potoka, skalnatih pragov, vključno s podatkom, da je na dostopu na vrh Triglava s Kredarice 155 klinov. Podrobni so tudi podatki o času dostopa (od 7 do 10 ur) iz različnih smeri, ki so »razdeljeni« na etape (kmetija, potok, strmina in podobno) po urah, tudi po minutah (od 5 do 45 minut). To je bilo obdobje, ko še ni bilo markacij (današnje Knafeljčeve so bile vpeljane 1922. leta), dostop na Triglav pa je bil označen z možici že leta 1778.

Izhodišče Trenta (na Logu):

- Iz doline Zadnice do Luknje, na sedlo Dolič, do koč Marije Terezije (Planika) in na vrh. Varianta: iz Doliča prek Triglavске Škrbine po južnem grebenu, zelo zahtevno).
- Po Kugyjevi poti čez Skok na snežišče pod Za Planjo glavo, sledi plezanje po ozki polici in prek južnega grebena na vrh.

Izhodišče Mojstrana:

V dolino Krme, mimo lovske koč do konca doline, do odcepa poti na Velo polje, mimo izvira Krme na Konjsko sedlo (v bližini združitev poti iz Bohinja), do koč Marije Terezije, skozi Triglavska vrata na mali Triglav in na vrh. Varianta 1: od koč prek vzhodne stene na južni greben in na vrh. Varianta 2: od izvira Krme prek pobočja Rži do Kredarice (današnja zimska pot pod Ržkimi podi).

V dolino Kot do konca, skozi redek gozd, mimo izvira Pri studencu, čez skalnato stopnjo do platoja Pekel, med Rjavino in Vrbanovo špico prek obširne kotline do Dežmanove koč (Dom Valentina Staniča) po zavarovani poti, čez hrbet Begunjskega vrha, po vzhodnem robu ledenika do Triglavске koč na Kredarici, kapelice in meteorološke postaje (v zgodnjem poletju ob visokem snegu pa čez Kotel). Strm vzpon po klinih (155 prijemalnih klinov) na Mali Triglav do izteka poti iz Planike in na vrh, kjer stoji Aljažev stolp, pod njim, na južni strani, pa Staničevo zavetišče.

V dolino Vrata ob Bistrici do majhnega zavetišča (Aljažev dom), proti severni steni, po zavarovani poti čez Prag do velikega korita z balvani, s pogledom na greben Begunjskega vrha in Triglavske severne stene, do Dežmanove kočice in na Kredarico.

Izhodišče Bled:

V Krnico, skozi Pokljuško sotesko na Pokljuko, prek planine Javornik na Uskovnico (priključek poti iz Srednje vasi) na Velo polje, do kočice Marije Terezije in na vrh.

Izhodišče Bohinjska Bistrica:

Čez Savo v Srednjo vas, skozi bukov gozd na Uskovnico, pod vrhom Tošča na Velo Polje in na Vodnikovo kočico (varianta: do Stare Fužine ob Mostnici do Voj, prek Malega polja na Velo polje, čez sedlo do kočice Marije Terezije, skozi Triglavska vrata na Kredarico in na vrh.

Vodnik vsebuje tudi napotke za opremo (sveča, vžigalice, nož, škarje, prva pomoč, hrana, voda) s poudarkom, daje nujno imeti tudi kompas, aneroid, in specialko 1 : 75.000. Pomembni gorski izrazi, fraze, so podani v nemščini, italijanščini in slovenščini, nasveti za planinke (Ratschlage für bergsteigende Damen) pa so opisani v posebnem poglavju.

Nasveti za planinke. Med nasveti za obutev se priporočajo dobri gorski čevlji, najboljše visoki iz telečjega usnja z debelim podplatom in nizko peto, nogavice pa morajo biti debele, na nogo jih je treba dobro navleči v stoječem položaju. Obuvalo je najbolje preizkusiti doma, in to v vlažnem vremenu. Med nasveti za oblačila se priporoča perilo iz volne temne barve, nujno je potreben pajčolan – tančica modre barve, zaščita do kolen, krilo z dolgim pasom, gamaše do kolen in dodatno pokrivalo pri ledeniških (snežnih) turah, pri dolgih turah pa je nujno dodatno (navadno) oblačilo ali pa dolg dežni plašč. Na glavo je dobro povezniti slamnik z notranjo oblogo. V nahrbtnik pa sodijo rezervno perilo, šal, nogavice, copati, toaletni pribor in rokavice. In še zadnji nasvet: pred spanjem po turi je treba zmasirati prste na nogah s špiritom (ni jasno, ali gre za špirit ali alkoholno pijačo).

Zahvala: zahvaljujem se Matjažu Šerkeziju za sodelovanje pri prevodu originalnih nemških poimenovanj vrhov in opisov dostopov na Triglav.

Vir:

Meyers Reisebuecher: DEUTSCHE ALPEN – Ditter Teil, Leipzig und Wien, Bibliographisches Institut, 1899.

GEODETSKI JURČKI

Joc Triglav

V prejšnji številki vestnika je bil objavljen članek na temo katastra, Prekmurja in jurčkov. Nekateri med vami ste se ob sliki »samoizmere« jurčkov na koncu besedila začeli spraševati, kako poteka ta izmera jurčkov, kako se izvaja izravnava izmere jurčkov ipd., in bi želeli o tem zvedeti kaj več. Tako sem se odločil, da o zadevi napišem še teh nekaj vrstic.

O izmeri jurčkov vam žal ne morem povedati tako rekoč nič, ker je vse zavito v tančico skrivnostnosti in je tudi meni nedoumljivo. Prva krožna lega, druga krožna lega, girusi, merjenje višin in dolžin, prenos tajnih zazidalnih načrtov v naravo, doslednost pri upoštevanju pravil dejanske rabe, namenske rabe, bonitet zemljišč, vrednotenja ... nihče v resnici ne ve, kako jurčki vse to mersko perfektno izpeljejo, da vedno zrastejo natanko na pravem mestu in nas kljub temu vedno znova presenetijo, ko jih najdemo.

Slika 1: Jurčki pred izravnavo po metodi najmanjših kvadratov (foto: Joc, 22. avgusta 2010)

Izmera jurčkov torej ostaja skrivnost, zato pa vam lahko praktično na kratko predstavim poseben primer njihove izravnave po metodi najmanjših kvadratov. Starejši geodeti in geodetke še dobro pomnijo, mlajše generacije pa so tudi že slišale krasne zgodbe, da izravnava nadštevilnih geodetskih opazovanj v starih časih, na primer izravnava geodetskih mrež med novimi zemljiškokatastrskimi izmerami v Prekmurju, običajno ni bila mačji kašelj. Iskanje napake v meritvah je lahko požrlo kar precej časa in živcev in je praviloma zahtevalo posebna znanja in tehnike ter ostro računsko oko geodeta.

Pri jurčkih je na srečo malo laže. Človek potrebuje le ostro oko. Napake v obliki črvivih primerkov je namreč mogoče hitro opaziti in izločiti, »izravnava« preostalih nadštevilno opazovanih in

nabranih jurčkov pa je nato z ostrim nožem praviloma precej enostavno opravilo. Primer take izravnave jurčkov, izvedene pod domačo češnjo, je prikazan na spodnji sliki 2.

Slika 2: Izravnava nadštevilnih jurčkov po metodi najmanjših kvadratov na koordinatni mreži sita, izvedena v lokalnem koordinatnem sistemu domače terase. (foto: Joc, 22. avgusta 2010)

S tem bi se zgodba lahko končala, a je še prej vendarle treba povedati, da so geodeti in jurčki že tisočletja tesno povezani. Osnovni model za oblikovanje geodetske opreme so namreč vedno bili jurčki, od časov pred našim štetjem pa vse do današnjih dni. Ne verjamete? Na spodnji sliki 3 lahko to sami preverite na le nekaj naključno zbranih primerkih geodetske opreme, od starodavne dioptre do sodobne GPS-opreme. Saj najbrž vidite, da so na sliki sami jurčki, eden bolj popoln od drugega. No, mogoče je potreben kanček domišljije, ampak ti geodetski jurčki so res krasni, ali ne?

Slika 3: Geodetski »jurčki« skozi čas (Vir: internet)

Geodeti smo znani tudi po tem, da jurčke kar naprej sadimo, in to pogosto na najbolj nenavadnih krajih. Včasih jih sadimo za lastno veselje, najpogosteje pa kar po naročilu strank. Zabijamo mejnike s plastičnimi in betonskimi kapicami po njivah, travnikih, gozdovih in še kje; postavljamo geodetske točke z jeklenimi klini in medeninastimi čepki v asfalt, vgrajujemo višinske reperje v stavbe in tako naprej. Če pogledate obliko teh naših mejnikov, čepkov, klinov, reperjev, spet vidite same jurčke. Še nekaj je zanimivo: bolje kot geodet opravi svoje delo, lepše jurčke vidi v njem. Ni kaj, dejstva o tem na vsakem koraku jasno govorijo sama zase.

V podkrepitev zgoraj napisanih ugotovitev o geodetskih jurčkih vam za konec v novoletni pozdrav na spodnji sliki 4 skupaj s pingvini pošiljam še posebnega geodetskega jurčka z Antarktike!

Slika 4: Geodeti pri delu kar naprej sadimo jurčke, včasih tudi na najbolj nemogočih krajih – na sliki je GPS. antenski jurček na Antarktiki. (Foto: Adam Jenkins, US Antarctic Program)

Geodeti in geodetke, zdaj ko vemo, kako neločljivo so jurčki povezani z našim delom, poiščimo vsak svoje jurčke v sebi, posadimo jih čim več v vse svoje evidence in se res potrudimo, da bomo pri vsakdanjem delu dobro skrbeli zanje. Za svoje jurčke in evidence namreč!

Srečno 2011!

Joc Triglav, univ. dipl. inž. geod.

Območna geodetska uprava Murska Sobota, Slomškova ulica 19, SI-9000 Murska Sobota
e-pošta: joc.triglav@gov.si